

4.4 Undervisning (VO nr 30)

4.4.1 Innledning

Undervisning omfatter grunnskole, pedagogisk-psykologisk tjeneste, voksenopplæring, skolefritids-tilbud, leirskole, skolelokaler og skoleskys.

Virksomhetsområdet består av:

Barneskole:	13 resultatenheter med til sammen 16 skoler
Kombinert:	1 resultatenhet med både barne- og ungdomsskole (Brøttum)
Ungdomsskole:	4 resultatenheter med 4 skoler
Andre:	3 resultatenheter (PPT, Voksenopplæringen, Hagen)
SUM:	21 resultatenheter

Hovedmål:

Skolene i Ringsaker skal være likeverdige og framtidsrettede lærings- og oppvekstarenaer.

I kommuneplanens samfunnsdel er det formulert følgende mål og strategier for grunnskolen:

- Ringsaker kommune skal gi alle elever likeverdig og framtidsrettet grunnskoleopplæring av høy kvalitet.
- Skolene skal prioritere opplæring i de grunnleggende ferdigheter; som å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne og å kunne bruke digitale verktøy.
- Resultatene skal være på høyde med eller bedre enn landsgjennomsnittet.
- Elevene skal gis tilpasset opplæring. Elever med spesielle behov skal om nødvendig gis kvalifisert spesialundervisning.
- Alle skolene skal ha tilfredsstillende lokaler, innemiljø og uteområder i henhold til gjeldende lovverk.
- Skolefritidsordningen skal holde god kvalitet og være et reelt tilbud til alle som ønsker det.

Dette skal gjennomføres ved å:

- Målrette rekrutteringspolitikken og satse på systematisk kompetanseheving.
- Sikre godt kvalifisert personell som har evne til omstilling og videreutvikling.
- Kvalitetsvurdere skolene i forhold til elevenes kunnskapsnivå.
- Evaluere den kvalitetsmessige utviklingen av skolene, trivsel og læringsmiljø.
- La IKT være et sentralt virkemiddel for at skolene skal nå målene innenfor undervisning/læring.
- Avdekke behov og gi tidlig hjelp til barn og familier som har ekstra behov for det.
- Søke tverrfaglig samarbeid for å avdekke behov/muligheter for barn med funksjonshemming.
- Videreutvikle elev- og foreldremedvirkningen.
- Søke å styrke bemanningen i grunnskolen.
- Utforme skolebygningene tidsmessig og framtidsrettet for skiftende arbeids- og organiseringsformer.

4.4.2 Oversiktstabeller

Tabell 4.4.2.1 Personalressurser (årsverk)

30 Undervisning	31.12.2012	Budsjett 2013	Forslag 2014	Forslag 2015	Forslag 2016	Forslag 2017
300 Brøttum ungdomsskole	16,68	17,26	19,54	19,54	19,54	19,54
301 Moelv ungdomsskole	30,89	33,56	31,87	30,87	29,87	29,87
302 Nes ungdomsskole	24,95	25,12	23,15	23,15	23,15	23,15
303 Brumunddal ungdomsskole	47,67	46,99	49,23	49,23	47,23	47,23
304 Furnes ungdomsskole	42,12	41,30	45,75	45,75	45,75	45,75
310 Brøttum skole	20,62	19,68	19,12	19,12	19,12	19,12
312 Messenlia og Lismarka skoler	17,26	17,44	18,54	18,54	18,54	18,54
313 Fagernes og Åsen skoler	19,94	20,16	18,08	18,08	18,08	18,08
314 Kilde og Fossen skole	39,19	42,24	42,47	42,47	42,47	42,47
315 Skarpsno skole	15,40	15,43	13,96	13,96	13,96	13,96
316 Gaupen skole	18,09	20,75	17,94	17,94	17,94	17,94
319 Kirkekretsen skole	18,10	16,39	18,01	18,01	18,01	18,01
321 Hempa skole	20,80	18,84	17,95	17,95	17,95	17,95
322 Fagerlund skole	65,15	69,46	72,45	72,45	72,45	72,45
323 Mørkved skole	42,59	40,87	39,89	39,89	39,89	39,89
324 Kirkenær skole	22,15	23,60	23,40	23,40	23,40	23,40
325 Kylstad skole	18,73	19,62	17,87	17,87	17,87	17,87
326 Stavsberg skole	18,44	17,62	17,96	17,96	17,96	17,96
327 Nes barneskole	33,84	33,33	33,33	33,33	33,33	33,33
340 Hagen skole	6,00	3,67	3,67	3,67	3,67	3,67
342 Voksenpedagogisk senter	18,50	18,00	18,25	18,25	18,25	18,25
343 PPT	16,83	16,83	19,83	19,83	19,83	19,83
399 Ufordelt ramme undervisning	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sum årsverk VO 30	574,94	579,16	583,26	582,26	579,26	579,26

Budsjettforslaget for 2014 bygger på timetildeling til skolene per 1.8.2013 for skoleåret 2013/2014, samt merkantil bemanning og bemanning i skolefritidsordningen.

Antall årsverk øker fra 2013 til 2014. Dette skyldes i stor grad etableringen av læringsmiljøteamet under PPT, jf. k.sak 54/2013, og avlastningstilbud til elever med særskilte behov ved Furnes ungdomsskole, jf. k.sak 91/2013.

Inkludert i årsverkene er også avtalte ressurser som er tildelt fra andre kommuner til gjesteelever. For 2014 ligger det inne mindre ressurser enn tilfellet var for 2013. Denne utviklingen bidrar dermed med en reduksjon i antall årsverk.

Ressurser som er budsjettert som reserve på ansvar 399 er ikke tatt med i tabellen, men kan ved fordeling i løpet av året bli omgjort til årsverk. Skolelederen har anledning til å veksle lærertimer (60 min.) om til assistenttimer med en faktor på 3,33. Dette skal skje marginalt og i tett samarbeid med hovedtillitsvalgte.

Ved Voksenpedagogisk senter er det foreslått å øke stillingsrammen med 0,25 årsverk. Dette har sammenheng med økt bosetting av flyktninger, jf. k.sak 103/2012.

Årsverket plassert på budsjettansvar 399 ufordelt undervisning, gjelder stilling ved Mesnali leirskole.

Som følge av vedtak i k.sak 26/2013 vedr. omorganisering av det spesialpedagogiske tilbudet for elever med sosiale og emosjonelle vansker i ungdomsskolen er det i budsjett 2014 lagt inn både ressurser til læringsmiljøteamet, samt ressurser til å følge tidligere RAUS-elever ut grunnskolen. Som langsiktig løsning legges det opp til at tidligere budsjetterte utgifter til drift av tilbudet ved RAUS skal finansiere læringsmiljøteamet.

Tabell 4.4.2.2 Drifts- og investeringsbudsjett (kr 1.000)

	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Forslag 2014	Forslag 2015	Forslag 2016	Forslag 2017
Driftsutgifter	432 146	406 891	418 198	416 397	413 925	413 401
Driftsinntekter	97 323	53 585	54 438	54 208	53 997	53 473
Netto driftsutgifter	334 823	353 306	363 760	362 189	359 928	359 928
Investeringsutgifter	63 307	57 500	61 705	65 560	118 120	215 500
Investeringsinntekt	115	4 000	0	0	258	14 968
Netto investeringsutgifter	63 192	53 500	61 705	65 560	117 862	200 532

Tabell 4.4.2.3 Netto driftsbudsjett pr resultatenhhet (kr 1.000)

	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Forslag 2014	Forslag 2015	Forslag 2016	Forslag 2017
30 Undervisning						
300 Brøttum ungdomsskole	10 437	11 283	12 396	12 396	12 396	11 872
301 Moelv ungdomsskole	19 318	20 850	20 262	19 589	19 050	19 050
302 Nes ungdomsskole	14 662	15 532	14 187	14 187	14 187	14 187
303 Brumunddal ungdomsskole	28 393	29 545	31 518	31 181	30 307	30 307
304 Furnes ungdomsskole	25 176	25 728	28 251	28 251	28 251	28 251
310 Brøttum skole	11 990	11 764	11 142	10 616	10 616	10 616
312 Messenia og Lismarka skole	9 507	9 987	10 747	10 747	10 747	10 747
313 Fagernes og Åsen skole	10 872	11 238	10 524	10 899	11 274	11 274
314 Kilde og Fossen skole	21 013	22 265	23 286	23 286	23 286	23 286
315 Skarpsno skole	8 223	8 589	8 084	8 084	8 084	8 084
316 Gaupen	11 053	11 607	10 592	10 592	10 592	10 592
319 Kirkekreten skole	8 891	8 984	9 729	9 729	9 729	9 729
321 Hempa skole	11 903	11 608	10 844	10 844	10 844	10 844
322 Fagerlund skole	35 320	37 867	40 520	40 520	40 520	40 520
323 Mørkved skole	23 127	23 606	25 632	24 862	23 642	23 642
324 Kirkenær skole	11 618	12 568	13 142	13 142	13 142	13 142
325 Kilstad skole	9 367	10 279	9 966	9 966	9 966	9 966
326 Stavsberg skole	9 438	9 610	10 217	10 217	10 217	10 217
327 Nes barneskole	18 968	19 461	19 382	19 382	19 382	19 382
340 Hagen skole	-491	0	0	0	0	0
342 Voksenpedagogisk senter	5 545	5 981	6 206	6 206	6 206	6 206
343 PPT	8 627	9 611	12 029	12 029	12 029	12 029
399 Undervisning – ikke fordelt	15 282	25 343	25 104	25 464	25 461	25 985
Sum netto driftsutgifter VO 30	328 239	353 306	363 760	362 189	359 928	359 928

4.4.3 Behovsvurderinger

Strategi for økt læringsutbytte

Det har over år vært arbeidet systematisk for å øke elevenes læringsutbytte. Læringstrykket skal være høyt, med særlig vekt på norsk, engelsk og matematikk. Med tidlig innsats og tett oppfølging legges grunnlaget for at den enkelte elev skal fullføre og bestå videregående opplæring med kompetansebevis som gir grunnlag for videre studier eller arbeidsliv.

Rådmannen følger opp resultatene på den enkelte skole gjennom årlige dialogmøter med skoleledelsen. Etter dialogmøtene utarbeides en avtale om oppfølging på både skole-, trinn/klasse- og elevnivå, samt ønsker om bidrag fra skoleeier. Gjennom tett oppfølging fra skoleeier, støtte til bedre praksis og felles strategisk arbeid med å øke læringsutbyttet, får skolene en felles plattform. Det skapes kultur for læring gjennom ulike prosjekter og utviklingsarbeid. Dette arbeidet skal bidra til at daglig undervisning gjennomføres på en måte som gir best læringsresultater.

Rådmannen legger i mars/april hvert år frem en tilstandsrapport om grunnskolen for kommunestyret. Her omtales læringsresultater, læringsmiljø og frafall i videregående opplæring. I tillegg omtales antall elever, voksentetthet og omfanget av spesialundervisning.

Vurdering for læring – høye forventninger

Lærerne må være dyktige klasseledere med en vurderingspraksis som fremmer gode relasjoner og gir tydelige faglige forventninger til elevene. Samtidig må de bidra til utviklingen av et trygt læringsmiljø, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og utfordre elevene til å være aktive deltakere i egen læringsprosess. Alle skoler deltar derfor i kompetansegivende arbeid med “Vurdering for læring”.

Kartlegging av elevenes ferdigheter

Kartlegging av den enkelte elevs ferdigheter er avgjørende for å kunne sette inn virkningsfulle tiltak så tidlig som mulig. Det er innarbeidet systematiske kartlegginger i norsk, matematikk og engelsk. Skolene registrerer og rapporterer også kartlegging av minoritetsspråklige elevers norskferdigheter. Informasjonen bearbeides av den enkelte skole og i samarbeid mellom skoleeier og skoleledelsen.

Digital kompetanse

I læreplan for grunnopplæringa er digital kompetanse en del av de grunnleggende ferdigheter på linje med å kunne lese, skrive, regne og uttrykke seg muntlig. Dette krever oppdatert og relevant utstyr som digitale tavler, programvare og datamaskiner, samt at dette benyttes i undervisningen. Ringsaker vil i løpet av skoleåret 2013/2014 bli FEIDE-godkjent. FEIDE er et nasjonalt tiltak for identitetsforvaltning i utdanningssektoren, og ved en slik tilknytning vil alle elever og lærere i Ringsaker få en trygg og riktig tilgang til digitale ressurser og tjenester. Dette inkluderer også læringsplattformen Fronter.

Grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving og regning

Grunnleggende ferdigheter er hovedområder som skal være integrert i kompetansemålene for alle fag i skolen. De grunnleggende ferdighetene skal være med på å utvikle kompetansen i de ulike fagene, samtidig som de er en del av fagkompetansen. Eksterne kompetansemiljøer er engasjert for å kurse lærere på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i lesing, skriving og regning til sammen åtte dager skoleåret 2013/2014.

Lesing og skriving

Alle barneskolene bruker “Program for systematisk lese- og skriveopplæring på 1.- 4. trinn”, og møtes i nettverk for å sikre utvikling og spredning av kompetanse. Skolene arbeider i tillegg med “veiledet lesing” på alle trinn. “Veiledet lesing” har vært tema på felles planleggingsdag for barnetrinnet, og arbeidet videreføres i fagseksjoner og nettverk på alle barneskoler. Skriving vil være tema på felles planleggingsdag for alle lærere høsten 2014, og det legges til rette for veiledning direkte fra eksternt kompetansemiljø.

Elevenes leseferdigheter kartlegges med det dynamiske kartleggingsverktøyet SOL (Systematisk Observasjon av Lesing). Verktøyet gir en beskrivelse av elevenes leseferdighet og kunnskap om hva elevene trenger av støtte for å komme videre i leseutviklingen. Leseferdighetene kartlegges gjennom alle årene i grunnskolen. Dette gir lærerne god kunnskap om elevens behov for støtte, også i overgangen mellom barneskolen og ungdomsskolen.

Styrking av skolebibliotekene er en del av den helhetlige satsingen på lese- og skriveopplæringen. Satsingen på skolebibliotekene er budsjettetert med kr 300.000 årlig i økonomiplanperioden.

Matematikk

For å øke elevenes læringsutbytte brukes kartleggingsverktøyene *Alle Teller* og *M-prøvene* aktivt. Det er utarbeidet et program for systematisk regneopplæring for 1.- 4. trinn, på lik linje med lese- og skriveprogrammet. Programmet tas i bruk på alle skoler, og evalueres i løpet av skoleåret 2013/2014.

Forsøk med utvidet skoledag

Det er igangsatt prosjekt med utvidelse av skoledagen fra høsten 2013 ved Kirkenær, Fagerlund, Lismarka og Nes barneskoler. Hensikten er å øke læringsutbyttet ved å utvide timetallet med to timer ekstra i fagene matematikk og engelsk på 1.- 4.trinn. Fylkesmannen har etter søknad tildelt kr 300.000 i skjønnsmidler til dette prosjektet. I tillegg benyttes egne midler med kr 890.000 til å fullfinansiere prosjektet.

Kulturskoletimen

Stortinget vedtok ved behandlingen av statsbudsjettet for 2014 å innføre en uketime med frivillig og gratis kulturskoletilbud i skole-/SFO-tiden fra høsten 2013. Kommunene er kompensert for helårsvirkningen gjennom statsbudsjettet for 2014. Et tilbud om en uketime gratis kulturskole etter undervisningstid for elever på 1.- 4. trinn ble vedtatt ved k.sak 57/2013, og er innført fra høsten 2013. Tilbudet er ment å medvirke til økt mangfold og inkludering. Barn som har plass i SFO får følge til og fra kulturskoletimen hvis de deltar i denne aktiviteten. Tilbudet organiseres og administreres gjennom kulturskolen. Helårsvirkningen av tilbudet er innarbeidet i budsjettet fra 2014 med kr 1.069.000.

Skolebasert kompetanseutvikling for ungdomstrinnet

I perioden 2013-2017 vil nasjonale myndigheter satse spesielt på ungdomstrinnet. Strategien omhandler klasseledelse, regning, lesing og skriving, der skolebasert kompetanseutvikling er et viktig element. Dette innebærer at skolen med alle ansatte deltar i utviklingsprosesser. Hensikten er å utvikle skolens samlede kunnskaper, holdninger og ferdigheter når det gjelder læring, undervisning og samarbeid.

Meld. St. 22 (2010-2011) "Motivasjon-Mestring-Muligheter" har bidratt til oppmerksomhet på ungdomstrinnet. Meldingen legger som grunnleggende forutsetning at skolen skal være en felles læringsarena for alle elever uavhengig av bakgrunn og forutsetninger, og den skal sikre at elevene så langt det er mulig får likeverdig innhold og kvalitet i opplæringen. Målsettingen er å gi elevene på ungdomstrinnet økt motivasjon for styrket læring og bedre læringsresultater. Tiltaksområdene for å nå målene er:

- Økt valgfrihet gjennom innføring av valgfag og fleksibilitet
- God læring og godt læringsmiljø gjennom bedre klasseledelse
- Bedre opplæring i regning og lesing

Ringsaker kommune gjennomfører et langsiktig utviklingsarbeid for ungdomstrinnet, og deltar i pulje 1 i den statlige satsingen med Furnes og Nes ungdomsskoler. Prosjektet inkluderer alle lærerne på ungdomstrinnet. Brumunddal, Brøttum og Moelv ungdomsskoler er søkt inn i pulje 2 med oppstart høsten 2014. Utdanningsdirektoratet og eksterne kompetansemiljøer er faglig ansvarlig i dette arbeidet.

NY GIV

Prosjektet avsluttes etter 2013. Målet har vært å skape varig samarbeid mellom kommunene og fylkeskommunen i overgangen mellom ungdomsskolen og videregående skole for de 10 % svakest presterende elevene i norsk, matematikk og engelsk. Det har videre vært et mål å øke elevenes motivasjon og evne til å gjennomføre videregående opplæring. Ordningen er videreført etter modell fra prosjektet med kr 650.000 hvert år i økonomiplanperioden.

Økt lærertetthet i ungdomsskolen

I Statsbudsjettet for 2013 ble det vedtatt et fireårig forsøk med økt lærertetthet på ungdomstrinnet for skoler som i skoleåret 2011/2012 hadde en gjennomsnittlig gruppestørrelse på over 20 elever i ordinær undervisning, og grunnskolepoeng under snittet for landet. Formålet med økt lærertetthet er å støtte opp om skolens arbeid med tilpasset opplæring, å gjøre undervisningen mer praktisk, variert og relevant, samt styrke de grunnleggende ferdighetene. Målet er at eleven skal oppleve økt mestring og bedre læringsutbytte.

Brøttum ungdomsskole er omfattet av ordningen og tildelt to ekstra årsverk for skoleåret 2013/2014. Midlene tildeles etter søknad, for ett år av gangen. Det årlige tilskuddet utgjør 1,148 mill. kroner.

Matematikk i det 13-årige skoleløpet

Hedmark fylkeskommune har invitert kommuner og grunnskoler i Hedmark til samarbeid om matematikkfaget. Samarbeidet gjelder i første omgang skoleåret 2013/2014, og retter seg spesielt mot følgende målgrupper:

- Høytpresterende ungdomsskoleelever med ønske om større utfordringer i matematikk
- Lærere med spesiell interesse og ansvar for matematikkfaget ved ungdomsskoler

Elevene inviteres til å følge undervisningen på videregående nivå med mulighet for å ta eksamen. Undervisningen er i hovedsak nettbasert gjennom "Den virtuelle matematikkskolen" med supplerende samlinger på utvalgte videregående skoler. Åtte elever og to lærere fra 10. trinn ved Brumunddal ungdomsskole deltar for tiden i dette samarbeidet.

Valgfag i ungdomsskolen

I Meld. St. 22 (2011-2012) "Motivasjon-Mestring-Muligheter" legges det opp til at opplæringen på ungdomstrinnet skal være mer praktisk, variert, utfordrende og relevant. Valgfag på 8. trinn ble innført høsten 2012, og videreføres med innføring på 9. trinn høsten 2013 og for 10. trinn høsten 2014. Det er lagt inn en økning av budsjettet med kr 182.000 i 2014 og kr 594.000 fra 2015 til dette formålet.

Læringsmiljøteam

Læringsmiljøteamet ble vedtatt opprettet i k.sak 26/2013. Teamet skal bidra med kunnskap og kompetanseutvikling for lærere, skoleledere og organisasjonen som helhet gjennom arbeid på læringsarenaen der eleven har sitt skoletilbud. Videre skal læringsmiljøteamet bistå skolene i arbeidet med å forebygge, håndtere og redusere alvorlige former for problematferd. PPT er tilført om lag 2,1 mill. kroner til drift av læringsmiljøteamet. I tillegg er det budsjettet med kr 325.000 til akutt- og deltidstilbud på ansvaret 399 ufordelt undervisning.

Tilpasset opplæring innenfor rammen av felleskapet er et bærende prinsipp for opplæringen i grunnskolen. Gjennom systematisk arbeid sammen med skolene skal teamet styrke det ordinære opplæringstilbudet, slik at elever med sosiale og emosjonelle vansker øker sin faglige og sosiale kompetanse, føler trygghet, utvikler selvstendighet og mestrer krav som stilles til framtidig utdanning og yrkesliv.

I k.sak 26/2013 ble det vedtatt at det ikke skulle tas inn nye elever ved RAUS. Per 1.8.2013 var det ikke lenger grunnlag for opprettholdelse av drift ved RAUS, og elever som tidligere gikk på RAUS får nå et individuelt tilrettelagt tilbud ved nærskolen. Tilbudene er godt bemannet, skreddersydd og opprettet i samarbeid med nærskolen, PP-tjenesten, foresatte og eleven selv. I budsjettet er det i en overgangsperiode lagt inn ressurser for å følge de tidligere RAUS-elevene resten av deres skoleløp gjennom grunnskolen. Framtidige tilpasningsbehov for akutt og deltidstilbud ivaretas nå i tilrettede individuelle løsninger ved den enkelte ungdomsskole. Ressursene som finansierte tilbudet ved RAUS videreføres til finansiering av læringsmiljøteamet og et akutt-/deltidstilbud for elever med særskilte behov.

Rådmannen vil i forbindelse med 1. tertial 2014 vurdere ytterligere stillingsressurs til læringsmiljøteamet ut fra de erfaringer en nå gjør gjennom det første halve året.

Undervisning av sent ankomne minoritetsspråklige unge.

Det er etablert et kompetanseutviklingsprosjekt fra høsten 2013 med varighet ett og et halvt år for lærere ved Brumunddal ungdomsskole og Voksenpedagogisk senter for å sikre god undervisning av sent ankomne minoritetsspråklige unge. Prosjektet skal bidra til bevisstgjøring og økt handlingskompetanse hos ledere og lærere, slik at ungdommene får opplæringen tilpasset sin situasjon. Videregående opplæring deltar ved Ringsaker videregående skole for å sikre helhet og kontinuitet i opplæringsløypen for denne gruppen ungdommer.

Oppfølging av skolene

Høyt læringstrykk, god fagkompetanse og forskningsbaserte utviklingstiltak er virkemidler for å øke læringsutbyttet og sørge for at flest mulig elever fullfører og består videregående opplæring. Oppfølging skjer i systemisk dialog gjennom fagdager for VO 30 Undervisning, kretsvis dialogmøter hvert halvår og årlige dialogmøter med hver enkelt skole. Her samordnes strategier og tiltak for økt læringsutbytte, tilpasset opplæring og psykososialt skolemiljø. Arbeidet tar utgangspunkt i et bredt

utvalg informasjonskilder. Det videreutvikles kunnskapsbasert kompetanseutvikling gjennom resultatanalyser for å målrette læringsarbeidet fra 1.klasse til avsluttet grunnskole og fullført videregående opplæring.

For å fremme lærings- og organisasjonsutviklingen ved skolene innføres "Ståstedsanalysen" som et refleksjons- og prosessverktøy og et hjelpemiddel for skolebasert vurdering. Målet er å skape felles refleksjon over skolens praksis og hvilke områder skolen vil prioritere i videre utviklingsarbeid. Dette forutsetter at personalet er involvert i analysearbeidet. Eksternt kompetansemiljø bistår skolene i dette arbeidet.

Veiledning av nyutdannede lærere og skoleledere

Veiledning av nyutdannede lærere og skoleledere er et ledd i å rekruttere og beholde dyktige medarbeidere. Inneværende skoleår veiledes fem nyutdannede lærere gjennom både gruppeveiledning og individuelle veiledning. Det er foreslått en reduksjon i budsjettet fra 2014, og tiltaket videreføres i et noe mindre omfang.

Lærernes kompetanse

Strategiplanen for perioden 2013-2016 prioriterer deltakelse i den statlige ordningen for videreutdanning for lærere. Inneværende skoleår er ni lærere med i matematikk, leseopplæring, engelsk, norsk og rådgivning. Det er budsjettet med kr 800.000 årlig i økonomiplanperioden til dette formålet. Det gis statlig tilskudd til 50 % av vikarutgiftene.

Strategiplanen prioriterer også etterutdanning knyttet til kartleggingsarbeid og oppfølging av dette, vurdering for læring samt kompetanseheving i lesing, skriving, regning, engelsk og digitale ferdigheter.

Opplæringstiltak/lederutvikling for skoleledere

Det er i økonomiplanperioden budsjettet med kr 100.000 til å dekke deltakelse på rektorskolen. Skoleåret 2013/2014 deltar tre skoleledere i rektorutdanning. Utdanningstilbudet trekker vekslers på anerkjent teori om styring, ledelse, læring og organisasjonsutvikling knyttet til ledelse i skolen.

Skole-hjem samarbeid

Ringsakerskolen ønsker aktive og engasjerte foreldre med innsikt i skolens læringsarbeid. Som ledd i skole-hjem samarbeidet, arrangeres en felles foreldreskole for foreldre på 1. og 8. trinn. Tiltaket skal gi foreldrene større innsikt i skolens arbeid og i betydningen av foreldrenes engasjement for barn og unges skolegang. Felles foreldreskole er et tillegg til skole-hjem samarbeidet ved den enkelte skole.

Internasjonalt arbeid

Deltakelse i EU-prosjekter og etterutdanning finansiert med EU-midler, gir muligheter økt kompetanse hos lærere og økt læringsutbytte for elevene. For tiden er deltar Nes ungdomsskole i et Comenius-prosjekt med 5 skoler i andre europeiske land, og kommunene på Hedmarken deltar, sammen med Hedmark fylkeskommune, i et Comenius Regio prosjekt med Slagelse kommune i Danmark. Bevilgningen er redusert fra 2014, og kommunens egenandel er budsjettet med kr 150.000.

Utbygging og rehabilitering av skoler

Rehabiliterings- og utbyggingsplanen for grunnskolene i Ringsaker som ble vedtatt i k.sak 43/2008, er fortsatt gjeldende. Det er gjennom senere år brukt store ressurser på utbygging av skoler. Fagerlund skole, Nes barneskole og Gaupen skole er nyere skolebygg for framtidens skole.

Utbygging og rehabilitering av bygningsmassen i grunnskolen representerer store utfordringer. Det vil ta tid før målet om tilfredsstillende og tidsmessige skolebygninger er nådd. Samtidig er investeringer i skolen en av hovedprioriteringene i forslaget til budsjett og økonomiplan.

Brøttum skole er den nyeste skoleutbyggingen, og byggetrinn 1 vil stå ferdig mot slutten av 2013. Ombygging av den gamle ungdomsskolen til spesialundervisningsfløy ventes å være ferdig til sommeren 2014.

Rom- og funksjonsprogram for ny barneskole i Moelv ble vedtatt i k.sak 84/2010. Endelig reguleringsplan ble vedtatt i k.sak 73/2012. I denne saken ble det tatt hensyn til innsigelse fra Statens vegvesen. Dette førte til et rekkefølgekrav knyttet til trafikksikkerheten. Et annet element fra vedtatt reguleringsplan er bevaring av stall-låven. Dette utløste et eget arbeid med egen forstudie. Det arbeides nå med forprosjekt.

Kostnadsbildet til ny barneskole i Moelv har endret seg siden rom- og funksjonsprogrammet ble vedtatt. I denne saken ble det brukt en kvadratmeterpris på kr 27.000, og skolen ble budsjettert til 126,7 mill. kroner. Oppdatert kvadratmeterpris ligger i kalkylene nå på kr 40.000. Dette skyldes nye byggetekniske krav og utviklingen i byggemarkedet. Oppdaterte forutsetninger om pris og krav som ligger i vedtatt reguleringsplan gjør at de totale utgiftene nå anslås til om lag 217 mill. kroner. I tillegg kommer ekstra utgifter knyttet til infrastruktur og trafikksikkerhetstiltak. Dette er igjen anslått til om lag 20 mill. kroner. Det er tatt høyde for oppdaterte prognoser i budsjettet.

Fremdriftsplan som legges til grunn for ny skole i Moelv innebærer ferdigstillelse av forprosjekt i løpet av første halvår 2014, anbudsutsendelse november 2014, byggestart våren 2015 og ferdigstillelse/innflytting høsten 2017.

Mørkved skoles rom- og funksjonsprogram og forprosjekt til byggetrinn 1 ble vedtatt i k.sak 11/2013. I forbindelse med utarbeidelsen av kravspesifikasjoner har det blitt vurdert alternativ gjennomføringsmodell. Dette innebærer en løsning hvor byggetiden for prosjektet reduseres med ca. 10 måneder. I stedet for ferdigstillelse i desember 2016 legger en opp til at skolen skal være klar til innflytting i god tid før skolestart i august 2016. Denne gjennomføringsmodellen forutsetter at elevene og lærerne flyttes til paviljong fra skolestart i august 2014. Dette medfører et behov for paviljong til 270 elever og lærere. Dette grepet innebærer et behov for å øke arealet i paviljongen til ca. 400 kvadratmeter. Det legges til grunn at økt arealbehov kostnadmessig går opp i opp med kortere leietid.

Utbyggingen ved Stavsberg skole er planlagt som et felles prosjekt med Hamar kommune. Prosjektet er videre basert på en felles kommunedelflan. I k.sak 89/2010 ble det fattet vedtak om at Ringsaker kommune ønsker å inngå forpliktende samarbeid med Hamar kommune om en felles barneskole på Stavsberg. Kommunestyret godkjente i k.sak 68/2012 en avtale som sikrer utvidelse av skoletomten. Det ble varslet planoppstart for reguleringsplan for Stavsberg skole 8.5.2013, og arbeidet med rom- og funksjonsprogram skal nå settes i gang.

Gjennom tidligere saker og orienteringer er det kjent at bygningen på Fagernes skole er i svært dårlig stand. Det har i flere sammenhenger blitt uttrykt ønske om å gjøre noe med denne situasjonen. Gjeldende rehabiliterings- og utbyggingsplan for grunnskolene ble vedtatt i k.sak 43/2008. Etter denne planen er ikke Fagernes skole satt opp på prioritert liste. Rådmannen foreslår imidlertid at det umiddelbart iverksettes et arbeid for å tilrettelegge for en paviljongløsning som erstatning for dagens bygg, ventelig ferdigstilt høsten 2015.

Svømmebasseng

Gjennomføring av svømmeundervisning foregår i dag i bassengene ved Furnes, Brumunddal og Moelv ungdomsskoler. Rehabiliteringsbehovet ved kommunens svømmehaller utgjør 47,5 mill. kroner. For elever som tidligere har hatt svømmeundervisning på Nes og på Brøttum er det avsatt midler til transport til nærmeste basseng med kapasitet for å gjennomføre svømmeundervisningen. I budsjettet er det avsatt midler for å rehabilitere bassenget på Brøttum i 2014. Rådmannen vil fremme en egen sak om vedlikeholdsbehov, der en tar videre stilling til vedlikeholdsbehovet ved de øvrige bassengene.

Miljørettet helsevern – godkjenning av skoler

Skolene Fossen, Kirkenær, Lismarka, Messenlia, Nes og Stavsberg barneskoler er godkjent etter «Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler». For Åsen, Gaupen og Fagerlund skoler er godkjenningprosessen i gang. Hempa og Kylstad skoler har hatt tilsyn høsten 2013. Resultatet av tilsynet er ikke klart. Det arbeides fortløpende med å få flere skoler godkjent.

Leirskoletilbud

I leirskolebudsjettet er det lagt til grunn at 450 elever fra barneskolene i kommunen vil reise på leirskole i løpet av 2014. Det er lagt til grunn at reise- og oppholdsutgifter pr elev i 2014 utgjør kr 2.395. Dette grunnlaget er basert på forutsetningene i f.sak 151/2007. I denne saken det ble gjort vedtak om at leirskoleopphold for kommunens elever skal være fullfinansiert.

Med virkning fra 2007 ble det inngått avtale mellom kommunen og Det Norske Misjonsselskap vedrørende drift av Mesnali leirskole, jf. f.sak 137/2006. I avtalen ligger det til grunn at kommunestyret vedtar egen sats for ukesopphold ved leirskolen. Grunnlaget for prisfastsettingen er kommunens faktiske utgifter til leirskolelærer. For 2014 er det beregnet at sats for ukesopphold vil utgjøre kr 23.290. Disse inntektene vil dekke kommunens utgifter ved leirskolen.

4.4.4 Resultatmål - styringskort 2014

Fokusområder og indikatorer	Målemetode/kilde	Mål	Akseptabelt
Brukere			
Tjenester tilpasset brukernes behov			
Brukernes tilfredshet med tjenestene	Brukerundersøkelse	5,0	4,0
Kvalitet på tjenesten	Brukerundersøkelse	5,0	4,0
Faglig utfordring	Elevundersøkelsen	landsgj.	landsgj.-10%
Faglig veiledning	Elevundersøkelsen	landsgj.	landsgj.-10%
Mobbing	Elevundersøkelsen	landsgj.	landsgj.-10%
Trivsel med lærere	Elevundersøkelsen	landsgj.	landsgj.-10%
Standpunktkarakterer norsk	Karakter	landsgj.	landsgj.-10%
Standpunktkarakterer engelsk	Karakter	landsgj.	landsgj.-10%
Standpunktkarakterer matematikk	Karakter	landsgj.	landsgj.-10%
Avgangsprøve norsk	Karakter norsk	landsgj.	landsgj.-10%
Avgangsprøve engelsk	Karakter engelsk	landsgj.	landsgj.-10%
Avgangsprøve matematikk	Karakter matematikk	landsgj.	landsgj.-10%
Muntlig avgangsprøve samlet for skolen	Gj.snitt karakter	landsgj.	landsgj.-10%
Nasjonale prøver lesing 5, 8, 9 tr.	Nasjonale prøver	landsgj.	landsgj.-10%
Nasjonale prøver regning 5, 8, 9 tr.	Nasjonale prøver	landsgj.	landsgj.-10%
Nasjonale prøver engelsk 5,8 tr.	Nasjonale prøver	landsgj.	landsgj.-10%
Dialog med brukerne			
Tilfredshet med samarbeid og medvirkning	Brukerundersøkelse	5,0	4,0
Tilfredshet med informasjon	Brukerundersøkelse	5,0	4,0
Medarbeidere			
Engasjement og kompetanse			
Brukernes tilfredshet med ansattes engasjement og kompetanse	Brukerundersøkelse	5,0	4,0
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	Medarbeiderundersøkelse	5,0	4,0
Læring og fornyelse			
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	Medarbeiderundersøkelse	5,0	4,0
Medarbeiderskap (spm: 2,4,18,32)	Medarbeiderundersøkelse	5,0	4,0
Organisasjon			
Arbeidsmiljø			
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljø	Medarbeiderundersøkelse	5,0	4,0
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	Medarbeiderundersøkelse	5,0	4,0
Sykefravær	Visma HRM (Ansatt)	Ind.	Ind.
Ledelse			
Ansattes tilfredshet med ledelsen	Medarbeiderundersøkelse	5,0	4,0
Ledelse (et samlet resultat av andre ind.)		5,0	4,0
Økonomi			
Økonomistyring			
Avvik i % hittil i år, regnskap ift. budsjett	Regnskap/budsjett	0 % +	0 % +
Avvik i %, årsprognose ift. budsjett	Regnskap/budsjett	0 % +	0 % +

Tabell 4.4.4.1 Resultatmål for sykefravær

	Mål	Akseptabelt		Mål	Akseptabelt
300 Brøttum u-skole	6,0 %	8,0 %	319 Kirkekretsen skole	6,0 %	6,8 %
301 Moelv u-skole	5,0 %	6,7 %	321 Hempa skole	6,0 %	7,0 %
302 Nes u-skole	6,0 %	8,0 %	322 Fagerlund skole	6,5 %	7,5 %
303 Brumunddal u-skole	6,0 %	7,5 %	323 Mørkved skole	7,0 %	8,0 %
304 Furnes u-skole	6,0 %	8,0 %	324 Kirkenær skole	6,5 %	7,5 %
310 Brøttum b-skole	6,0 %	8,0 %	325 Kylstad skole	6,0 %	7,0 %
312 Messenlia og Lismarka sk.	6,0 %	7,5 %	326 Stavsberg skole	6,0 %	7,0 %
313 Fagernes og Åsen skole	5,5 %	7,0 %	327 Nes barneskole	6,0 %	7,0 %
314 Kilde og Fossen skole	6,0 %	8,0 %	340 Hagen skole	6,0 %	6,2 %
315 Skarpsno skole	6,0 %	8,0 %	342 Voksenpedagogisk senter	7,0 %	8,5 %
316 Gaupen skole	5,5 %	8,0 %	343 PPT	6,5 %	8,0 %

4.4.5 Standardendringer og nye driftstiltak

Reduksjon av diverse driftsutgifter

Et kutt stort kr 300.000 er fordelt som en reduksjon av diverse driftsutgifter ved de ulike enheter. Antall årsverk er brukt som fordelingsnøkkel. Fordelingen av tiltaket er innarbeidet slik:

Tabell 4.4.5.1 Fordeling av generelt prosentvis kutt pr enhet (kr 1.000)

	Reduksjon
300 Brøttum ungdomsskole	10
301 Moelv ungdomsskole	19
302 Nes ungdomsskole	12
303 Brumunddal ungdomsskole	31
304 Furnes ungdomsskole	21
310 Brøttum barneskole	11
312 Messenlia og Lismarka skole	9
313 Fagernes og Åsen skole	9
314 Kilde og Fossen skole	20
315 Skarpsno skole	7
316 Gaupen skole	9
319 Kirkekretsen skole	9
321 Hempa skole	10
322 Fagerlund skole	38
323 Mørkved skole	17
324 Kirkenær skole	12
325 Kylstad skole	10
326 Stavsberg skole	9
327 Nes barneskole	18
342 Voksenpedagogisk senter	10
343 PPT	9
Sum	300

313 Fagernes og Åsen skole

Leie av paviljong ved Fagernes skole

Rådmannen foreslår at det budsjettmessig legges til rette for å leie paviljong fra skolestart høsten 2015. Tiltaket er foreløpig lagt inn med en kr 375.000 i 2015 og kr 750.000 fra 2016 inntil de nærmere detaljer er avklart.

323 Mørkved skole

Leie av brakkerigg ved Mørkved skole

I k.sak 11/2013 var det forutsatt at en måtte leie brakkerigg under byggetrinn 1 for å gjennomføre undervisning over en periode på 20 måneder. Senere har en vurdert det som mer hensiktsmessig å leie en større brakkerigg som har plass til alle elevene. Dermed kan en redusere byggetiden. Det er forutsatt at økte leieutgifter til en større brakkerigg spares inn igjen ved kortere leietid. Det er innarbeidet til sammen 2,250 mill. kroner til leie av brakkerigg i 2014 og 2015.

Montering og demontering av brakkerigg ved Mørkved skole

Ved leie av brakkerigg påløper det utgifter til montering og demontering av brakkeriggen. Det er lagt inn kr 640.000 og kr 320.000 til dette tiltaket i henholdsvis 2014 og 2015.

342 Voksenpedagogisk senter

Opprettelse av 0,25 årsverk undervisningsstilling ifm introduksjonsprogrammet

I budsjettet for 2013 ble det innarbeidet et stillingskutt ved Voksenpedagogisk senter som følge av bortfall av et statlig resultattilskudd til eksamen i norsk. Dette har ført til en merkbar reduksjon i norsk- og heltidsprogram for introduksjonsdeltagere. På grunn av økt bosettingstall for flyktninger er det vurdert som nødvendig å opprette 0,25 årsverk undervisningsstilling igjen fra 2014. Tiltaket har en utgiftsramme på kr 163.000.

399 Undervisningsformål – ikke fordelt enheter

Bortfall av tilskudd til Hamar Naturskole

Ringsaker kommune har hatt en avtale med Hamar naturskole (f.sak 162/2004). Gjennom avtalen støttet kommunen opphold til Ringsakerelver ved Åkersetra leirsted. Hamar naturskole har avvirket driften ved leirstedet, og budsjettposten på kr 26.000 inndras.

Reduksjon i budsjettet for realfagstrategi

Budsjettet til realfagstrategi er redusert med kr 100.000. Resterende budsjett ligger etter dette kuttet på kr 375.000.

Reduksjon i budsjettet for veiledning av nyutdannede lærere

Denne budsjettposten er redusert med kr 400.000. Etter gjennomført kutt gjenstår det kr 500.000 i budsjettet. Av dette budsjettet er kr 130.000 fordelt til Kirkenær, Kylstad og Lismarka for skoleåret 2013/2014. Gjenværende budsjett er forventet å være tilstrekkelig ut fra planlagt veiledning.

Reduksjon i budsjettet for internasjonalt arbeid

Det er innarbeidet en reduksjon på kr 130.000 i budsjettet for kommunens egenandeler til internasjonalt arbeid. Fra 2014 ligger gjenværende budsjett på kr 150.000.

Økte utgifter til skoleskyss

Hedmark trafikk har informert kommunen om at takstene for skoleskyss økte med 5 % fra skoleåret 2013/2014. I budsjettet for 2014 er det funnet rom for å innarbeide kr 730.000 til økte utgifter. Samlet budsjett for skoleskyss i 2014 utgjør etter dette 15,455 mill. kroner.

4.4.6 Investeringstiltak

Investeringer grunnskole (prosjekt 60400)

Posten som årlig utgjør 0,5 mill. kroner, skal dekke bygningsmessig tilrettelegging for elever med særskilte behov og eventuelt andre uforutsette investeringsutgifter så langt mulig. Her belastes prosjekter som blir for omfattende til at den enkelte skole uten videre kan forventes å skulle dekke utgiften innen egen ramme. Posten disponeres i delegert økonomisak etter godkjenning av rådmannen selv mht. hvilke enkeltprosjekter som skal belastes.

Opprusting - miljørettet helsevern (prosjekt 60413)

Posten utgjør årlig 2 mill. kroner. Her belastes prosjekter som blir for omfattende til at den enkelte skole uten videre kan forventes å skulle dekke utgiften innen egen ramme. I tillegg er det gjennom de øvrige prosjektene innarbeidet midler til utbedring i forhold til miljørettet helsevern. Posten disponeres i delegert økonomisak etter godkjenning av rådmannen selv mht. hvilke enkeltprosjekter som skal belastes.

Brøttum barne- og ungdomsskole (prosjekt 60420)

I perioden 2007-2013 er det til sammen bevilget 159,055 mill. kroner i prosjektet. I budsjettet for 2013 var det forutsatt 4,0 mill. kroner i spillemiddelinntekter til dobbel gymsal (liten idrettshall) ved skolen. Videre framover er det ført opp 38,945 mill. kroner i 2014 og 6 mill. kroner i 2015. Med dette er det til sammen innarbeidet 200 mill. kroner til nye Brøttum barne- og ungdomsskole.

Utbedring basseng Brøttum (prosjekt 60436)

For å kunne gjenåpne svømmebassenget ved Brøttum barne- og ungdomsskole er det nødvendig å skifte ut avfuktingsanlegget. Dette anslås å koste 4 mill. kroner som er ført opp i 2014. Det er videre behov for å heve standarden på bassenget, noe som vil koste om lag 3,3 mill. kroner. Dette må en komme tilbake til.

Moelv skole (prosjekt 60430)

Det ble bevilget 5,0 mill. kroner til prosjektet i 2013. Det er ikke ført opp bevilgning i 2014 på grunn av at det er forventet at utgifter først vil komme senere år. I årene 2015 til 2017 er det innarbeidet

212,320 mill. kroner. Sammen med tidligere bevilgning er det tatt høyde for oppdatert kostnadsoverslag for hele prosjektet.

Mørkved skole (prosjekt 60432)

Rom- og funksjonsprogram og forprosjekt for byggetrinn 1 ved Mørkved skole ble behandlet i k.sak 11/2013. I denne saken ble det vedtatt et oppdatert kostnadsoverslag på 134,360 mill. kroner. I løpet av årene 2014-2016 er det ført opp finansiering tilsvarende kostnadsoverslaget.

Stavsberg skole (prosjekt 60431)

På bakgrunn av avtale om utvidelse av skoletomta på Stavsberg ble det bevilget 4,0 mill. kroner til prosjektet i 2012. I 2014 er det ført opp kr 260.000 for å finansiere regnskapsførte utgifter ut over bevilgningen fram til nå. Videre i planperioden er det ført opp til sammen 59,0 mill. kroner i 2016 og 2017. Det er også forutsatt et tilskudd fra Hamar kommune tilsvarende 80/310-deler av prosjektkostnaden. Rådmannen vil komme nærmere tilbake til dette prosjektet når rom- og funksjonsprogram foreligger.